870

Musiqisi C.Cahangirovundur

QƏZƏL

Gəncə - 2011

Musiqisi CAHANGİR CAHANGİROVUNDUR

Sözləri NİZAMİ GƏNCƏVİNİNDİR

Üzeyir Hacıbəyli adına
Bakı Musiqi Akademiyasının
QİRAƏTXANASI
11569

QƏZƏL

Qarışıq xor ilə fortepiano üçün

Üzeyir Hacıbəyli adına
Bakı Musiqi Akademiyasının
İNV. № 023493
KİTABXANASI

Gəncə-2011

Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 870 illik yubileyi

münasibəti ilə Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin tövsiyəsi ilə çap olunur

AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
GƏNCƏ REGİONAL ELMİ MƏRKƏZ

Tərtib edəni, redaktor və giriş sözünün müəllifi sənətşünaslıq doktoru,

professor Sevda Qurbanəliyeva

Nizami Gəncəvi poeziyasını tərənnüm edən, milli xor musiqimizin ən gözəl lirik nümunələrindən olan C.Cahangirovun «Qəzəl» əsərinin bu nəşrində poetik mətn latın qrafikası ilə hazırlanmış, ifaçılara köməklik etmək məqsədilə bəstəkarın yaradıcılığı və əsərin səciyyəvi cəhətlərinə dair qısa məlumatlar verilmişdir.

ISBN 5 – 8066 – 1638 – 4

1401000000
655 (07) – 2004

© «ELM» nəşriyyatı

ÖN SÖZ

Azərbaycanın xalq artisti, tanınmış və istedadlı bəstəkar Cahangir Cahangirov (1921-1992) Azərbaycan radiosu Dövlət xorunun bədii rəhbəri, Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının mahnı və raqs ansamblının rəhbəri, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının professoru, «Xor dirijorluğu» kafedrasının müdiri vəzifələrində çalışmışdır. Bəstəkar müxtəlif janrlarda musiqi əsərləri yaratmışdır:

Operalar: «Azad», «Xanəndənin taleyi».

Operetta: «Təzə gəlin».

Simfonik əsərlər: «Arazın o tayında» vokal-simfonik poema, «Bayram süitası», «Simfonik qravürlər» və s.

Kantata və oratoriyalar: «Füzuli», «Nəsimi» kantataları, «Sabir», «Hüseyn Cavid» oratoriyaları.

Romanslar: «Gül camalın» (sözləri Nizami Gəncəvinin), «Bülbül» (sözləri A.S.Puşkinin) və s.

Filmlərə musiqi: «Koroğlu», «Dəli Kür», «Yenilməz batalyon» və s.

Tamaşalara musiqi: Nazim Hikmətin «Türkiyədə», Ənvər Məmmədxanlının «Od içində», İslam Səfərlinin «Ana ürəyi», Nəbi Xəzrinin «Mirzə Şəfi» pyeslərinə və s. tamaşalara musiqi.

Mahnılar: «Durnalar», «Təbrizim», «Ana», «Ala göz», «Qarabağ», «Bakı», «Xəzər» və s.

Azərbaycan xalq mahnılarının xor üçün işləmələri: «Gözəlim sənsən», «Gül açdı, bahar oldu», «Yar, neylədim sənə» və s.

Bəstəkarın yaradıcılığında vokal musiqisi, xüsusilə də xor əsərləri mühüm yer tutur.

İlk dəfə muğamı xorda təcəssüm etdirən bəstəkar «Azad» operasından «Çahargah» xorunda muğam və xor sənətinin dahiyanə sintezinə nail olur, muğam xorunun ilk nümunəsini yaradır.

C.Cahangirov 1947-ci ildə dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 800 illiyi münasibətilə şairin sözlərinə «Gül camalın» romansını və xor üçün «Qəzəl» əsərini bəstələyir.

Bəstəkarın şeirə qarşı həssas münasibəti haqda mərhum şair Zeynal Cabbarzadə yazır: «O, şeirdə, sözlərin düzümündə və axımında musiqini duyan, melodiyanı eşidə bilən sənətkardır» (Zöhrabov R. Bəstəkarlarımız haqqında söz. Bakı, 1995, səh.33).

Nizami qəzəlinin poetik quruluşuna, obraz məzmununa uyğun olaraq C.Cahangirov xor üçün qəzəlini üçhissəli formada, «re» mayəli «Çahargah» ladında bəstələmişdir. (Xatırladaq ki, bədii-ruhi təsir cəhətindən «Çahargah» dinləyicidə həyəcan və ehtiras hissi oyadır).

Xor musiqisinin mahir bilicisi olan C.Cahangirov qarışıq xor və fortepiano üçün yazdığı «Qəzəl»in kompozisiya quruluşunda xor səslərindən xor sənətinin qanunauyğunluqlarına müvafiq istifadə edir. Belə ki, hissələr arasında təzadlığı daha aydın göstərmək məqsədilə kənar hissələrdə əsas tematik material soprano və altların partiyalarında verilir. Qəzəlin kulminasiya nöqtəsi olan təzadlı orta hissədə isə bütün səslərin birgə iştirakı nəzərdə tutulması şərti ilə aparıcı xətt sopranoya tapşırılır, digər səslər (alt, tenor, bas) müşayiətedici funksiya daşıyır. Əsərdə bəstəkarın yaradıcılıq üslubuna xas olan cəhətlər - öz xalqının musiqisi ilə möhkəm bağlılıq, söz və musiqinin vəhdəti, ədəbi mətnin ardınca gedən musiqinin incə lirizmi, milli lad-məqamlara, muğam güşələrinə istinad, parlaq melodizm özünü aydın göstərir.

Bu nəşr «C.Cahangirov. Qəzəl. (Qarışıq xor ilə fortepiano üçün)». Bakı, 1959, «Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı»nın nəşri əsasında hazırlanmışdır.

Qəzəl
(qarışıq xor ilə fortepiano üçün)

Sözləri Nizami Gəncəvinindir
Tərcümə edəni Cəfər Xəndam

Musiqisi C.Cahangirovundur

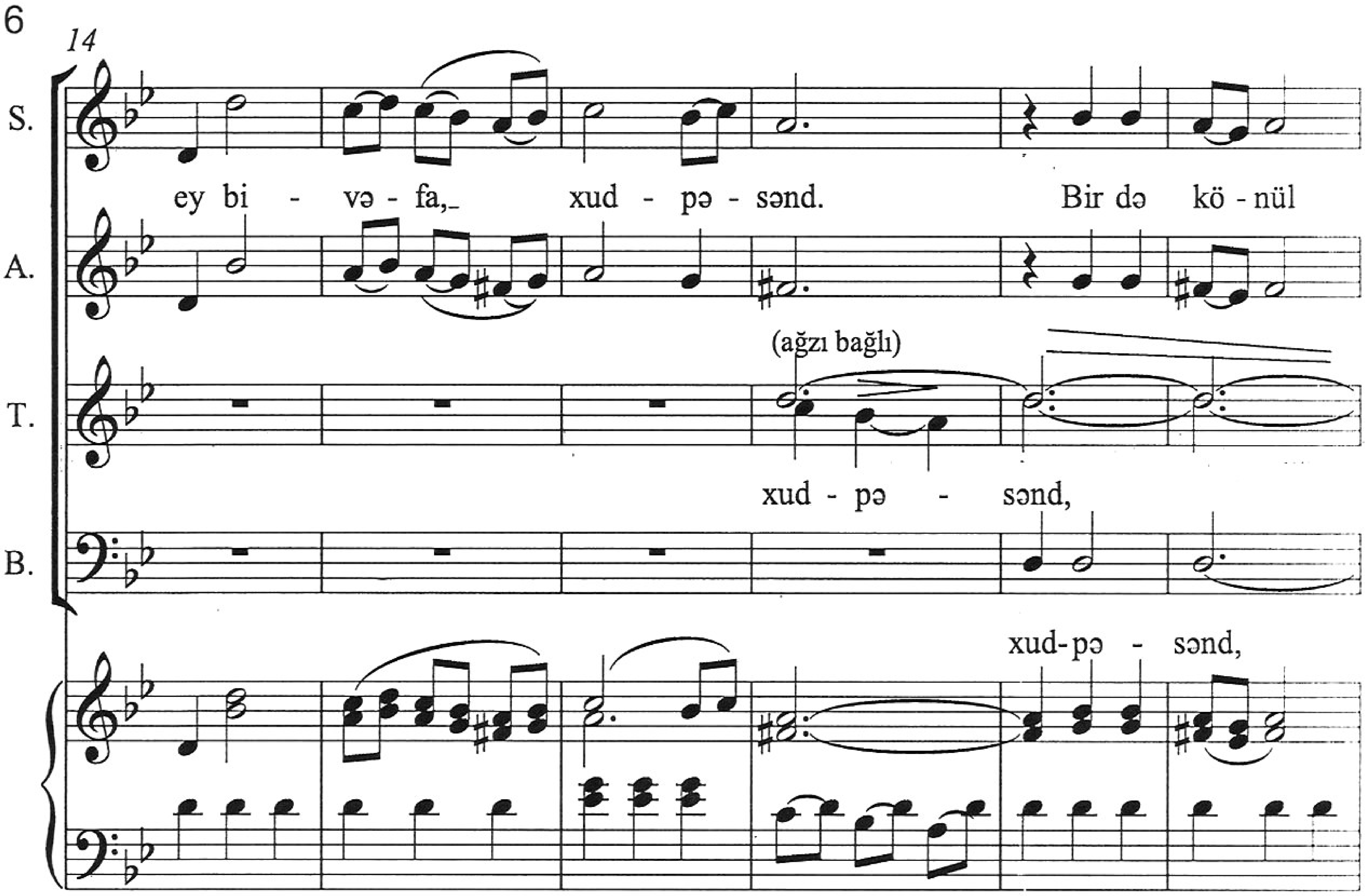
14
S.
ey bi - və - fa,_ xud - pə - sənd. Bir də kö - nül
A.
(ağzı bağlı)
T.
xud - pə - sənd,
B.
xud- pə - sənd,

20
S.
ve - rə - rəm- mi, ey bi - və - fa, xud - pə - sənd.
A.
T.
pp
(ağzı bağlı)
B.

26
S.
A.
T.
B.
p
Çün - ki a - lıb a - pa - rır - san
3

30
S.
A.
T.
B.
baş - qa - sı - na o - lub bənd.
hey o - lub bənd.

34
S.
A.
T.
B.
Nə a - dət - dir sən - də, dər - di mə - nə la - yiq -
(ağzı bağlı)
40
gö - rür - sən, nə a - dət dir sən - də, dər - di
(ağzı bağlı)
gö - rür - sən,
gö - rür - sən,

46
S.
A.
T.
B.
mə - nə la - yiq gö - rür - sən, o - na
p
(ağzı bağlı)
gö - rür - sən,

51
S.
A.
T.
B.
3
gö rə el i - çin - də a - dım
hey

55
S.
o - lub dər - di - mənd.
A.
dər - di - mənd.
T.
B.
f

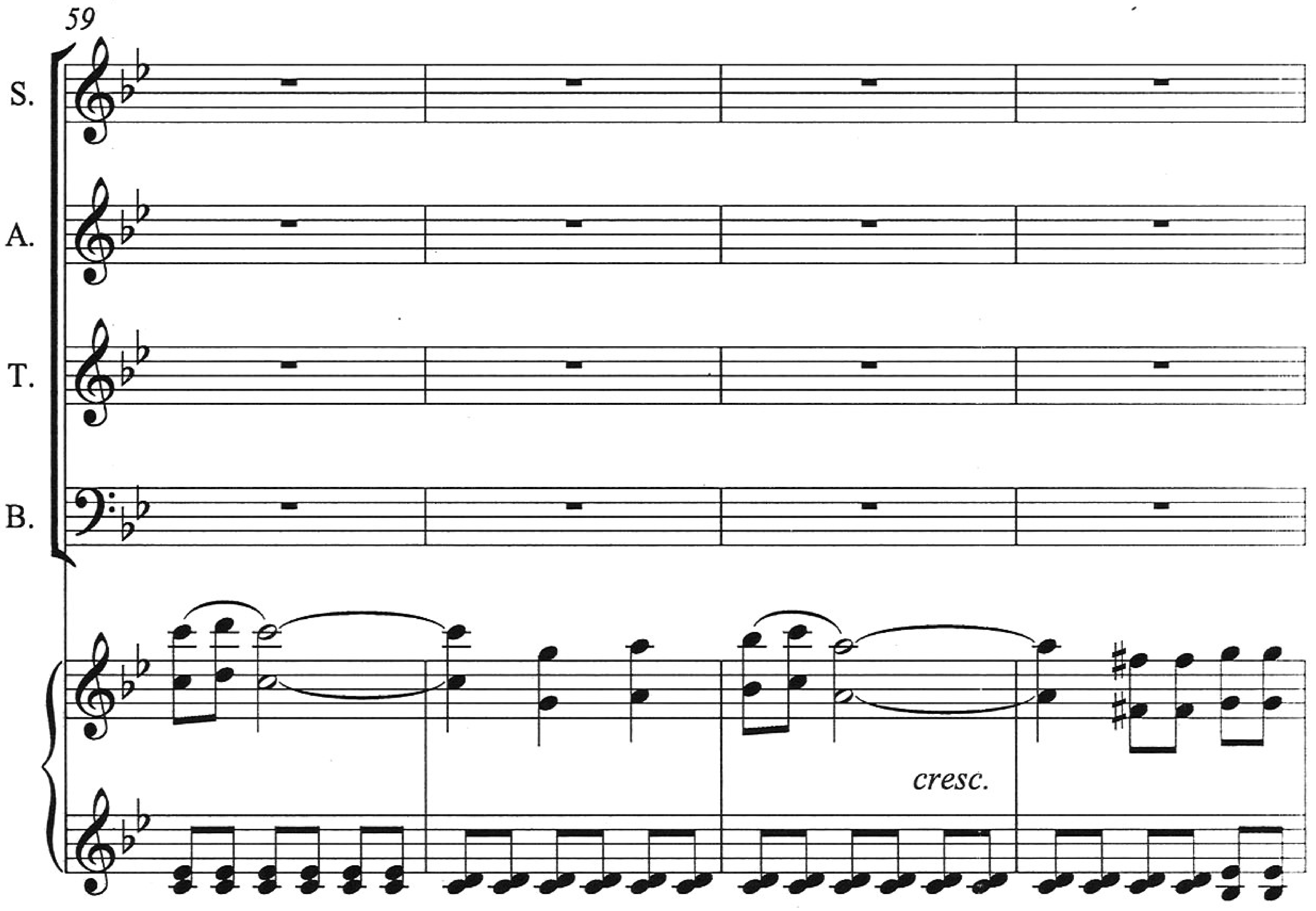
59
S.
A.
T.
B.
cresc.

63
S.
A.
T.
B.
f
Cəm - şid mül - kü yo - xum -
yo - xum -
Cəm - şid mül - kü yo - xum -
8va
ff
67
S.
A.
T.
B.
dur ki, bir bu - sə - nə bəxş e -
dur - ki,
dur - - ki, bir bu - sə - nə bəxş e -

71
S.
dim, ra - zı ol - san yar yo - lun - da kə - si
A.
ra - zı ol - san
T.
dim, ra - zı ol - san kə - si
B.
ff
77
rit.
pp
S.
lə - rəm bən - di - bənd. Bir də kö - nül ve - rə - rəm - mi,
3
A.
pp
3
T.
lə - rəm bən - di - bənd.
B.
rit.
pp

84
S.
ey bi - və - fa, xud - pə - sənd, bir də kö - nül
A.
(ağzı bağlı)
T.
xud - pə - sənd.
B.
xud-pə - sənd.

90
S.
3
ve-rə - rəm - mi, ey bi - və - fa, xud - pə - sənd,
A.
3
T.
Hey
B.

96
S.
A.
T.
B.
3
çün - ki a - lıb a - pa - rır - san
3
100
1.
baş - qa - sı - na o - lub
hey o - lub
1.

Üzeyir Hacıbəyli adına
Bakı Musiqi Akademiyasının
İNV. № 023493
KİTABXANASI

Musiqisi CAHANGİR CAHANGİROVUN,
sözləri NİZAMİ GƏNCƏVİNİNDİR

«QƏZƏL»

(Qarışıq xor ilə fortepiano üçün)

Gəncə şəhəri
Gəncə Regional Elmi Mərkəz
Heydər Əliyev prospekti, 153.

Texniki redaktor: Fərhad MİRZƏYEV
Kompüterdə yığdı: Yeganə TAPTIQOVA
Korrektor: Nailə MİRZƏYEVA
Dizayner: ***Rafael QASIMOV***

Çapa imzalanmışdır: 29.08.2011
Kağız formatı: 60x84 1/8
H/n həcmi: 2 ç.v.
Sifariş: 149
Sayı: 100

«ADİLOĞLU» nəşriyyatının
mətbəəsində ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Ünvan:Bakı şəh., Şərifzadə küç., 202
Tel.: 418 68 25, 433 00 43; (050) 593 27 77
Web: www.adiloglu.az;
E-mail: adiloglu2000@gmail.com